

עת"א 3953/04/24 - יקיר מימוני (אסיר) נגד שרות בתי הסוהר-מחלקת האסיר - זימונים

בית המשפט המחוזי מרכז-לוד

עת"א 3953-04-24 מימוני(אסיר) נ' שרות בתי הסוהר-מחלקת האסיר - זימונים ואח'
תיק חיצוני:

בפני
עותרים
נגד
משיבים
כבוד השופט דרור ארד-אילון
יקיר מימוני (אסיר) ע"י ב"כ עוה"ד
1. שרות בתי הסוהר-מחלקת האסיר - זימונים ע"י ב"כ עוה"ד
2. מדינת ישראל ע"י ב"כ עוה"ד

פסק דין

1. העותר נושא מאסר בן 11 חודשים בגין עבירות סחיטה, איומים וגרימת נזק לרכוש, ומועד שחרורו המנהלי הוא 11.5.24. זה לו מאסר חמישי, והוא מסווג בקטגוריה א'.

2. ביום 12.3.24 פורסם ברשומות חוק לתיקון פקודת בתי הסוהר (תיקון מספר 66 - הוראת שעה - חרבות ברזל) (חופשה מיוחדת לאסיר), התשפ"ד-2024, בו נקבע כי לתקופה של שלושה חודשים מיום פרסום החוק, יכלל בפקודת בתי הסוהר, התשל"ב-1971 סעיף 36(א2) כדלקמן:

"36(א2) (1) הנציב, או סוהר בדרגת גונדר שהוא הסמיך לעניין זה, רשאי, בשל העלייה המשמעותית בתפוסת האסירים מעבר לתקן הכליאה שנגרמה בשל המצב הביטחוני המיוחד, לתת לאסיר, בתנאים שייראו לשר, חופשה מיוחדת שלא תעלה על 45 ימים, ובלבד שהאסיר הוא אזרח ישראלי או תושב ישראל אשר נשא לפחות מחצית מתקופת המאסר שנגזרה עליו, תקופת מאסרו אינה עולה על 45 ימים ביום היציאה לחופשה."

כן נקבעו בתיקון סייגים והוראות נוספות להפעלת ההסדר הקבוע בסעיף זה.

3. בהתאם קבע מ"מ הנציב הוראת שעה לפקודת נציבות 04.40.00 חופשות אסירים (חופשה מיוחדת לאסיר בתקופת המצב הביטחוני המיוחד) (חרבות ברזל).

4. בקשת העותר לחופשה מיוחדת לפי הוראת השעה נדחתה ללא נימוק, ומכאן עתירתו. לטענתו הוא עומד בתנאים הקבועים בהוראת השעה, שכן הוא אזרח ישראלי, שנשא במחצית מתקופת מאסרו ויתרת מאסרו (עד 11.5.24) פחותה מ-45 ימים, ועל כן אין כל סיבה שלא להוציאו לחופשה מיוחדת זו.

5. המשיב מצביע על כך, שבדברי ההסבר להוראת השעה לפקודת הנציבות נקבע, כי "יובהר כי הוצאת אסירים לחופשה מיוחדת כאמור תיעשה בהתאם לכללים שייקבעו לעניין זה, ובכפוף לבחינה פרטנית של כל אסיר על ידי הגורמים הרלוונטיים בשירות בתי הסוהר. החלטת הגורם המוסמך לתקבל לאחר

שנשקלו כלל השיקולים הרלוונטיים לעניין, בשים לב למידת הסיכון לשלום הציבור כתוצאה מאישור חופשה מיוחדת כאמור.

6. הטעם העיקרי לתיקון האמור לפקודת בתי הסוהר, כעולה מלשונו, הוא **העלייה המשמעותית בתפוסת האסירים מעבר לתקן הכליאה שנגרמה בשל המצב הביטחוני המיוחד**, ובכך הוא הסדר קרוב לשחרור מנהלי (השווה לשון סעיף 68ג' לפקודת בתי הסוהר).

לגבי הסדר השחרור המנהלי נפסק כי הוא "כלי הנתון בידי נציב שירות בתי הסוהר שתכליתו בעיקרה היא **הקלה על צפיפות האסירים בבתי הסוהר**". (רע"ב 6943/13 **אוחנה נ' שב"ס** (2013)). הסדר מעין זה עשוי ליצור יוצר ציפיה להקדמת השחרור ואפשר שאף זכות מסויגת להסתמכות (כפי שעלה בעניין **אוחנה**; בג"צ 2156/14 **בוגטיך נ' שב"ס** (2014)). אולם "התכלית היא התמודדות עם מצב בו תפוסת האסירים עולה על **תקן הכליאה**". (רע"ב 1049/15 **ניזרי נ' שב"ס** (2015)), בפסקה 5 לחוות דעתו של כבוד השופט הנדל).

כך בפרט, כאשר הסדר השחרור המנהלי הוא הסדר מחייב ("**יורה הנציב**"), בעוד שהסדר החופשה המיוחדת דנן הוא הסדר בשיקול דעת ("**הנציב או סוהר בדרגת גונדר ... רשאי**").

7. את פרשנות הוראת השעה יש לעשות לאור תכלית זו, קרי ככלי בידי הנציב להקלה על הצפיפות בבתי הסוהר, תוך שמירה על יעדי הענישה והימנעות משחרור מנהלי של אסירים, שעולה מהם רמת מסוכנות גבוהה. אין לערוך את הפרשנות על פי נקודת המבט של האסיר, ואין לראותו כטובת הנאה התלויה בהתנהגותו של האסיר (עת"א (מרכז) 23219-10-23 **שעבאן נ' שב"ס** (14.1.24)).

8. עובר לדיון המשיב הצביע על השיקולים שהנחו אותו, אולם לא היתה בידו החלטה מנהלית של הנציב או סוהר בדרגת גונדר שהוסמך על ידו. רק ביום 4.4.24 הוקלדה למערכת שב"ס החלטה מתאימה בידי גונדר אבי חמו, מפקד מחוז מרכז. בהחלטה נכתב שהבקשה נדחתה לאחר שנשקלו השיקולים הרלוונטיים ולאור הסיכון לשלום הציבור מהוצאת העותר לחופשה המיוחדת "נוכח התנגדות הפיקוד וגורמי המחוז הרלוונטיים".

9. בדיון הוצגו טעמי ההתנגדות, ובהם העובדה שמדובר במאסרו החמישי של העותר, באסיר בקטגוריה א', שיש בעניינו של העותר מידע מודיעיני שלילי רלוונטי, שהוצג לעיון בית המשפט בלבד, ושמטרת ישראל לאחר שנועצה עם יחידת השטח, מתנגדת להוצאתו לחופשה.

10. עולה, שלאחר שנמצא שמתקיימים בעותר התנאים ליציאה לחופשה מיוחדת, אסף המשיב נתונים רלוונטיים, קיים כנדרש בהוראת השעה לפקודת הנציבות "בחינה פרטנית" בעניין הוצאתו של העותר לחופשה המיוחדת המבוקשת, ומצא שהוצאתו של העותר לחופשה זו מקימה סיכון לשלום הציבור. הערכת סיכון זו מצויה בסמכותו של המשיב, והיא עניין מקצועי מובהק המסור לשיקול דעתו.

את שיקול הדעת האמור הפעיל המשיב לאור תכליתה של הוראת השעה, שהיא הקלה על הצפיפות בבתי הסוהר (ולא מתן הטבה לאסיר זה או אחר בשל התנהגותו או מטעמים דומים). שכן, בניגוד לחופשה מטעמים מיוחדים בשל אירועים משפחתיים של האסיר או צרכי בריאות, הטעם לחופשה אינו אישי אלא הקלה על המשיב בניהול בתי הסוהר.

כך, למעט העובדה שהחלטה מנהלית רשמית הוצאה רק ביום 4.4.24, לא הצביע העותר על פגם מנהלי בדרך קבלת החלטה או בתוצאתה, ועל כן העתירה נדחת.

ניתן היום, ז' ניסן תשפ"ד, 15 אפריל 2024, בהעדר הצדדים.

